

## Täysistunto

Perjantai 25.11.2016 klo 12.59—13.22

### 5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta sekä yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 103/2016 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 16/2016 vp

#### *Toinen käsittely*

**Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen:** Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. (Hälinää)

Arvoisat edustajat, täällä on edustaja Karimäellä puheenvuoro. Pyydän siinä määrin hiljentymään, että kuulemme, mitä hänellä on sanottavaa.

#### *Keskustelu*

13.10 **Johanna Karimäki vihr:** Kiitos, arvoisa puhemies! — Eli käsittelyssä on EU:n kalastuspolitiikkaan liittyvä laki, jossa viedään kansalliseen toimeenpanoon kalastuskiintiöt eli Manner-Suomen kalastuskiintiöt jaetaan ammattikalastajien kesken. Keskeistä on se, että EU:n kalastuspolitiikka noudattaa ICESin suosituksia, jotta kalastus ja pyynti saadaan kestäväälle tasolle. Valiokunta painottaakin mietintönsä lukuisissa kohdissa, että EU:n Suomelle asettamia vuotuisia kalastuskiintiöitä ei saa ylittää. Senpä vuoksi valiokunta on tehnyt muun muassa muutoksen, lisäyksen väliaikaisista kiintiöistä, joita voidaan käyttää silloin, kun neuvottelut Manner-Suomen ja Ahvenanmaan välisestä kiintiöjaosta ovat kesken. Kalastajille jaettavat kiintiöt perustuvat saalishistoriaan, ja toinen keskeinen muutos, jonka valiokunta teki, on se, että halutaan huomioida juuri aloittaneet kalastajat, etteivät he joudu epäedulliseen asemaan.

Arvoisa puhemies! Turskakantojen tila Itämeressä on heikko, ja tässä laissa kiintiöt koskevatkin silakkaa, kilohailia ja lohta. Valiokunta pohti hyvin perusteellisesti ammattikalastuksen edellytyksiä ja mahdollisuuksia, ja muun muassa silakan pyynnin osalta todetaan, että kiintiöiden jakaminen kaupallisille kalastajille voi myös tulevaisuudessa lisätä kalastuselinkeinon edustajien halua perustaa Suomeen esimerkiksi silakkaa koskeva tuottajaorganisaatio.

Kansainvälinen merentutkimuslaitos ICES on todennut neuvonannossaan, että sekakalastus on edelleen uhka heikoille lohikannoille erityisesti Itämeren pääaltaalla. Heikkojen lohikantojen elvyttäminen edellyttää pitkäaikaisia toimia, kuten riittäviä kalastusrajoituksia meressä, erityisesti Itämeren pääaltaalla sekä jokisuissa ja jokialueilla. On olennaista elvyttää (Puhemies koputtaa) vaelluskalojen luontainen lisääntymiskierto, ja siksi tämä

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2016 vp

laki on tärkeä. Jatkotoimissa tarvitaan myös määrätietoista työtä vaellusesteiden, kuten voimalapatojen, purkamiseksi (Puhemies koputtaa) ja kutosoraikoiden ennallistamiseksi.

**13.13 Jari Myllykoski vas:** Arvoisa herra puhemies! Kuten edustaja Karimäki tuossa edellä mainitsi, on tärkeätä, että valiokunnassa on tehty muutoksia esitykseen. Erityisen tärkeänä pidän yhtenä erityiskohtana sitä, että nyt ei joillekin kalastajille taikka kalastusyhtiöille, -yrityksille voi tulla niin määräävää markkina-asemaa, että he hallitsisivat koko kalastusta. Näin ollen myös hinnat kuluttajien osalta pystytään paremmin arvioimaan ja kalastuksen mahdollisuudet elinkeinona ja rannikkokalastuksen monimuotoisuus voidaan edelleen säilyttää.

On todella tärkeätä, että tässä on nyt pystytty ratkaisemaan jo Ahvenanmaan kanssa se, että jos riidellään, niin kuinka riita ratkaistaan. Minun mielestäni se on oleellinen asia. Ei oikeuteen meneminen koskaan hyvästä ole, mutta nyt ollaan pystytty kuitenkin sopimaan niin, että kunnioitamme Ahvenanmaan itsehallintoa, ja jos sen suhteen näitten kiintiöitten osalta tulee erimielisyyksiä, niin meillä on valmis malli, kuinka menettelemme.

Toisaalta on erityisen tärkeää, että tämä mahdollistaa sen, että meillä kotimaista kalaa saadaan kuluttajille, ja siinä mielessä esitys on hyvä ja oikeansuuntainen.

**13.14 Timo Heinonen kok:** Arvoisa herra puhemies! Kalakannoista on tärkeää pitää hyvää huolta, ja kun tässä kaloista ja kalakannoista on kyse, niin löydän siitä hyvän yhteyden myös kiittää hallitusta siitä, että tällä hallituskaudella on päätetty merkittävällä tavalla panostaa lohiteiden rakentamiseen. Meillä on useita jokia, joissa lohet eivät ole päässeet noustamaan, ja haluan antaa kyllä erityiskiitosta maamme hallitukselle ja ministeri Tiilikaiselle, että näitä lohiteitä nyt tehdään. Meillä on hyviä esimerkkejä: Korkeakoskesta, joka tehtiin hetki sitten, saatiin hyvät tulokset. Tuo rahoituspäätös ja tukipäätös itse asiassa tehtiin kokoomuslaisen maa- ja metsätalousministeri Jari Koskisen aikana, ja nyt sitten ministeri Tiilikainen kävi tämän avaamassa, ja jo ensimmäiset lohet ovat sieltä nousseet. Nämä ovat tärkeitä meidän kalakantojen ylläpitämiseksi.

Yksi sellainen asia, jota varmasti täytyy pohtia, on se, mikä vaikutus on sillä, että kalastusmaksut ovat jäämässä pienemmiksi budjetoidusta. Tähän tietysti isona syynä on se, että edellinen hallitus halusi vapauttaa eläkeläiset kalastusmaksuista, mikä varmasti on ihan hyvä ratkaisu, että he eivät tätä kalastusmaksua maksa. Mutta nyt nuo tuotot ovat laskeutuneet, ja se tulee väistämättä jollain tavalla näkymään myös kalastuspuolella, ja tätä eroa on ehkä kurottava jollain muulla tavalla sitten kiinni.

**13.16 Jari Myllykoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ihan sanoakseni, että mistä tämä termi "vapautus" tulee, vaan ei ulotettu koskemaan eläkeläisiä, kun heillä ei ole aiemminkaan ollut. Onko silloin joku vapautettu, jos hän ei ole koskaan vankilassa ollutkaan, kysyn vain sitten Heinoselta. Tuo näkemyksellisyys sinällään on, että edellinen hallitus ei vapauttanut eikä eduskunta tehnyt sen pohjalta päätöstä, vaan tilanne pidettiin ennallaan siinä tapauksessa.

En nyt halua lähteä tähän "menneet ajat meillä ja muualla, kuka on mitäkin tehnyt" -keskusteluun. Kalastuksen osalta Suomessa on tehty linjakasta politiikkaa, kalakannat ovat kehittyneet, ja minun mielestäni tässä kohtaa on erityisen tärkeää, että tällä samalla joella ja virtauksella mennään eteenpäin.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2016 vp

**13.17 Krista Mikkonen vihr:** Arvoisa puhemies! On todellakin ihan aiheellista kiittää hallitusta siitä, että se on aloittanut kalatiestrategian täytäntöönpanoa ja se on panostanut hallitusohjelmassaan näihin kalateihin. Se on hyvä alku, mutta tietysti me tiedämme, että rahoitusta olisi hyvä siihen saada vielä lisää, jotta se voidaan tehdä tehokkaasti. Se ei ole ainoastaan kalojen suojelun ja erityisesti lohikalojen suojelun näkökulmasta tärkeää, vaan myös aluetaloudellisesti se on hyvin merkittävää. Usein ne yhteiskunnalliset hyödyt, mitä saadaan lisääntyneiden matkailutulojen kautta, ovat paljon merkittävämmät kuin ne mahdolliset hyödyt, mitä saadaan siitä, että siinä on pieni voimala.

Tietysti hallitusta voi kyllä kiittää siitäkin, että se ymmärsi olla avaamatta koskiensuojelulakia, joka myös jossain vaiheessa vilahti hallituksen listoilla. Mutta tästä sitten kuitenkin peräännyttiin, ja se oli kyllä oikea ratkaisu. Kiitos siitä.

No, mitä tulee tässä käsillä olevaan esitykseen, niin on kyllä helppo yhtyä tähän maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintöön siltä osin, että meidän täytyy turvata kotimaisen kalan saanti.

**13.19 Johanna Karimäki vihr:** Arvoisa puhemies! Edustaja Heinonen nosti esiin hallituksen kärkihankkeen, kalatiestrategian toimeenpanon, ja onkin tärkeää, että hallituksella tämä kärkihanke on ja siihen rahoitusta, mutta toisaalta hallitus on myös vähentänyt kalateiden rahoitusta toisaalla, eli tavallaan myös tämä rahoitus on plus miinus nolla -luokkaa kalateihin.

Olisi tärkeää myös osallistaa vesivoimalat kalateiden edistämiseen, rakentamiseen ja rahoitukseen yhä vahvemmin, ja on tärkeää, että voidaan hankkeille laittaa kalatievelvoitteita silloin, kun luvat ovat tarkastelussa. Mutta se, mikä on tosi valitettavaa, on se, että vesivoimaluvat ovat pysyviä eikä näin ollen vanhoihin lupiin ole mahdollisuutta näitä velvoitteita asettaa, ja tähän pitäisi saada muutos ihan lainsäädännöllä.

Edustaja Myllykoski nosti puheessaan kotimaisen kalan kulutuksen edistämisen, ja se onkin myös tässä valiokunnan mietinnössä vahvasti esillä. Ihmettelen siksi, että hallitus kuitenkin haluaa leikata puolet pois kalastuksen vakuutusjärjestelmästä eli tästä ainoastaan tukimuodosta, joka meillä on ammattikalastukselle.

**13.20 Jari Myllykoski vas:** Arvoisa herra puhemies! Nyt voisin syyllistää edustaja Karimäkeä ajatuksenluvusta. Olisin juuri halunnut tuoda tämän esille, että kun tässä keskustelu hieman on polveillut tämän esityksen ja mietinnön pohjalta, niin on kuitenkin huomioitava se, että hallituksessa tehdään hyvää ja valiokunnassa on helppo yhtyä niihin hyviin päätöksiin. Mutta tulemme varmasti tässä salissa keskustelemaan siitä, kuinka meidän hallituksen toimet toisaalta ovat heikentämässä kotimaisen kalan saatavuutta kuluttajille ja sitä, että kalastukseen voidaan paremmin ryhtyä.

Mutta tässä käsittelyssä olevassa esityksessä ja mietinnössä on hyvää se, minkä edustaja Karimäkikin toi: me olemme tässä mietinnössä, ja hallitus esityksessään, avanneet juuri sen, että se polku ja mahdollisuus uusille kalastusyrittäjille ja kalastajille tulla kalastamaan on jätetty nyt todella hyvin auki. Siitä täytyy kyllä hallitusta kiittää.

Keskustelu päättyi.

### **Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2016 vp**

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 103/2016 vp sisältyvät 1.-2. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.